

Lahemaa Rahwamuusikud

Mitmekülgse looduse kõrval on Lahemaa rikkuseks läbi aegade olnud ka regilaul. On seegi õnn, et juba 1820.–1830. aastatel pani Kadrina pastor A. Fr. J. Knüpffer neid laule kirja – küllap hoomas temagi, et nendes vanades lauludes on midagi, mida väärtustada ja talletada tulevastele põlvvedele. Veel 1960.–1970. aastatel leidis Lahemaa külades inimesi, kes mäletasid neid laule suisa terviklikult. Regilaul on inspireerinud ka paljusid heliloojaid. Aga nii suures mahus ja ainuomase kõlapildiga kui seda on teinud Veljo Tormis, Eestis küll varem tehtud ei ole. Ei ole vast mujalgi, sest miks muidu on maailma lavadel just Tormise rahvalauludest inspireeritud teostel nii suur läbilööök!

Eks Lahemaa Rahvamuusika ansambelgi sündiski regilaulu uuele elule äratamise tuultes. Idee tuli tollase Lahemaa Rahvuspargi Nõukogu liikmelt, helilooja Veljo Tormiselt eesmärgiga taaslustada vana regilaulu traditsioon. Ansambel alustas tegevust 1975. aasta novembris. Kes hakkab juhendama? Nii pöörduski Veljo Tormis folklooriansambli Leegajus juhi Igor Tõnuristi poole. Viimane aga arvas, et temal on tegemisi juba kuhjaga. Mõelnud pisut oma ansambli liikmete peale, otsustas ta enda asemel Lahemaale saata Viivi Voorandi (tollal Aasamäe).

Siis see algaski – esimene kohtumine kohalike laulunaistega, esimene proov ja esimene paljutähenduslikult valitud laul “Kui mina hakkam laulemaie“, mis juhendajale nii lihtne, lauljate jaoks aga suisa üle „kivide ja kändude“ läks. Just regilaulu esitamise maneer oli naiste jaoks algul päris võõras. Laulurühmaga liitusid üsna pea ka mõned pillimehed oma kandle- ja viiulilugudega. Kavasse võeti nüüd ka laulumängud, uuemad rahvalaulud ja -tantsud.

Raamatutest ja muuseumidest leitu kõrval saime tundma õppida ehedat järjepidevust oma ansambli vanematelt liikmetelt. Seda just nn uuema, 20. sajandi esimesel poolel veel elava rahvamuusika osas. Riksu-taat (Riho Leemet, Palmse k), Miili-tädi (Emilie Kuuskla, Palmse k), Maimu-tädi (Maimu Lood, Palmse k) ja Elmari-papa (Elmar Anton, Vatku k Kadrina v) mäletasid veel paljutki. Suur osa tantsudest on õpitud Kadapiku-Idalt (Ida Traks) Viitna külast. Millise lustiga ja samas kui väarikalt nad kõike seda tegid! Tänu neile ongi Lahemaa Rahwamuusikud sellised nagu me praegu oleme. Koos tegutsevad ikka nii vanad kui noored ja nüüd juba ka mitme pere eri põlvkonnad. Meie pillikogus on kanded, lõõtspillid (vahel ka karmoškad), viiulid, parmu- ja savilinnupillid ning roopill. Loomulikult on seal ka torupillid – „põrguorelid“ küll, aga ikkagi uhked ja väarikad, et nende auks ka Lahemaa oma torupillipidusid korraldada.